

RICHARD ZUIDERVELD

POWER VROUWEN

*35 spannende verhalen over
bijzondere vrouwen in de geschiedenis*

Karakter Uitgevers B.V.

*Met dank aan mijn leerlingen Sanne, Layla en Maria.
Zij vroegen om meer aandacht voor vrouwen in de
geschiedenis en dankzij hen is dit boek ontstaan.*

© 2020 Karakter Uitgevers B.V., Uithoorn

Opmaak binnenwerk: Villa Grafica

Omslagontwerp: Richard van de Pol

Omslagbewerking: Villa Grafica

Omslagbeeld: Richard van de Pol

Tekeningen: Richard van de Pol

Wikimedia, tenzij anders vermeld. Shutterstock: p.14, p. 94 en 102; Alamy p. 44 en p. 61.

Credits pag. 117: Georges Biard - Diana, princess of Wales at Cannes Film Festival (Wikimedia);

p. 146 Bundesarchiv, B145 Bild-F051672-0059/CC-BY-SA (Wikimedia); p. 149 Anne Frank Stichting

ISBN 978 90 452 1740 6

NUR 680/242

Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten uit te kunnen oefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1: Lucy en Eva

Wie was de eerste vrouw? • 3,2 miljoen jaar v.Chr.

8

2: Enheduanna

De eerste dichteres • Rond 2300 v.Chr.

13

3: Helena

Legendarische schoonheid van Troje • Rond 1250 v.Chr.

17

4: Makeda

Mysterieuze koningin van Seba • Rond 950 v.Chr.

20

5: Hydna

Hoe een zwemster de Grieken redde • Rond 480 v.Chr.

24

6: Cleopatra

Farao, verleidster, strateeg • 69-30 v.Chr.

28

7: Maria

De moeder van Jezus • 1e eeuw v.Chr.

31

8: Boudica

Koningin van de Britten vecht tegen Rome • Rond het jaar 60

34

9: Xun Guan

Bevrijdster van Xiangyang • 4e eeuw

38

10: Theodora

Keizerin van Byzantium • 500-548

44

11: Sjeherazade

Vertelster van Duizend-en-een-nacht • 10e eeuw

48

12: Hildegard von Bingen

De non die alles kon • 1098-1179

52

13: Jeanne d'Arc

Heilige, krijger en heldin van Frankrijk • 1412-1431

57

14: Isabella van Castilië

Moeder van het Spaanse wereldrijk • 1451-1504

60

15: Malinalli

Taaltalent voor Spanjaarden en Azteken • 1500-1529

65

16: Mochizuki Chiyome

Ninja in middeleeuws Japan • 16e eeuw

68

17: Elizabeth I

Koningin van een machtig Engeland • 1533-1603

74

18: Pocahontas

Indianenprinses uit Noord-Amerika • 1596-1617

78

19: Dandara

Slavin die vocht voor vrijheid • 17e eeuw

83

20: Julie d'Aubigny

Zwaardvechtende operazangeres • 1673-1707

88

21: Anne Bonny

Piraat in de Caraïben • 1697-1782

91

22: Catharina de Grote

De machtigste keizerin van Rusland • 1729-1796

95

23: Marie Antoinette

Koningin tijdens de Franse Revolutie • 1755-1793

98

24: Yim Wing Chun

Grondlegster van Wing Chun Kungfu • 18e eeuw
102

25: Victoria

Koningin van het grootste wereldrijk ooit • 1819-1901
106

26: Florence Nightingale

Ontstaan van de moderne verpleegkunde • 1820-1910
111

27: Sisi

Keizerin in een gouden kooi • 1837-1898
115

28: Harriet Beecher Stowe en Harriet Tubman

Het einde van de slavernij • 1811-1896 / 1823-1913
118

29: Calamity Jane

Leven in het Wilde Westen • 1852-1903
122

30: Nellie Bly

De wereld rond in 72 dagen • 1864-1922
126

31: Emmeline Pankhurst

De strijd voor vrouwenkiesrecht • 1858-1928
129

32: Marie Curie

Heldin van de moderne wetenschap • 1867-1934
135

33: Marie Marvingt en Milunka Savić

Strijders tijdens de Eerste Wereldoorlog • 1875-1963 / 1888-1973
140

34: Zinaida Portnova

Verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog • 1926-1944
144

35: Anne en Margot Frank

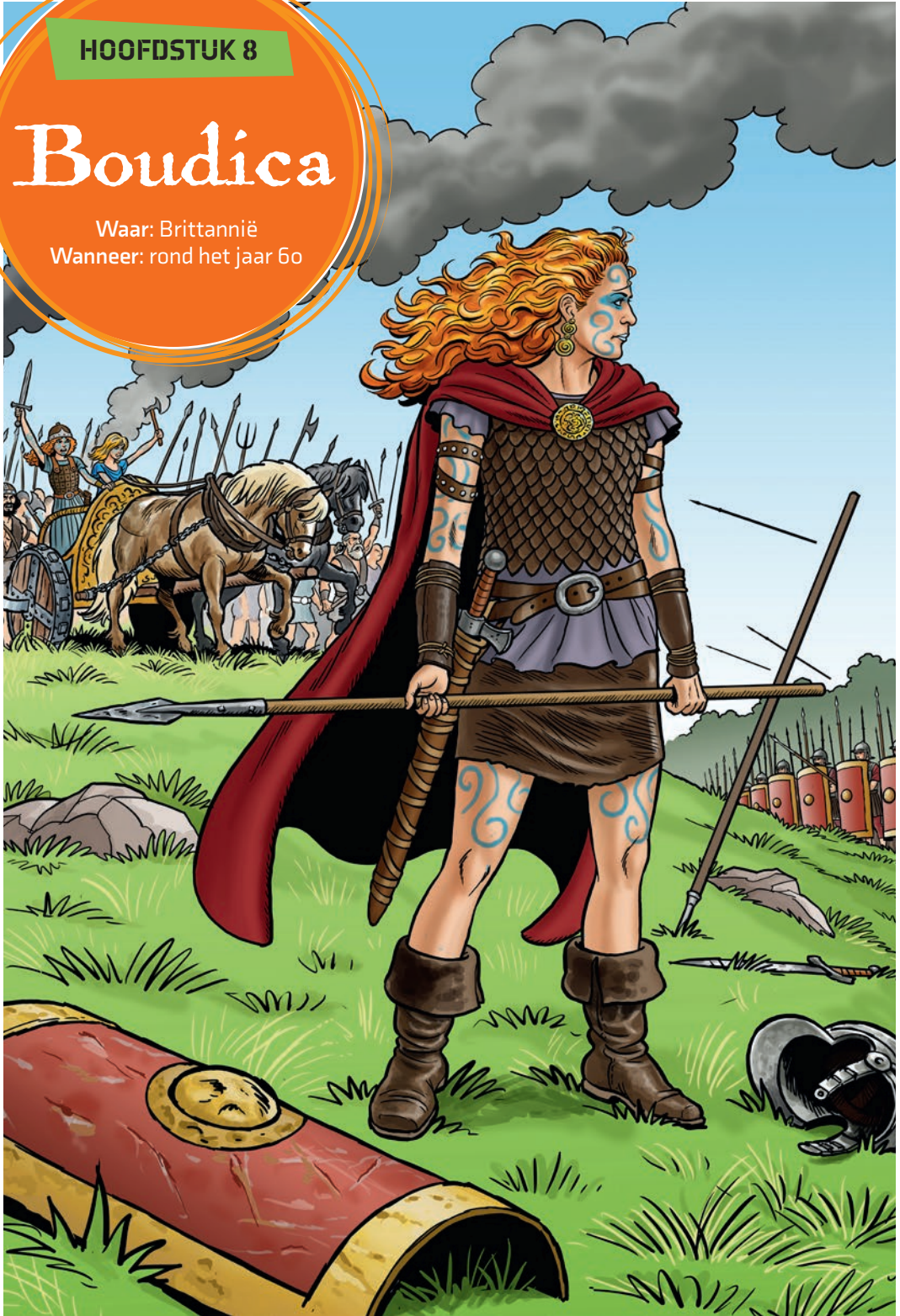
Zusjes en slachtoffers van de Holocaust • 1929-1945
148

HOOFDSTUK 8

Boudica

Waar: Brittannië
Wanneer: rond het jaar 60

Wat voorafgaat

Met hun sterke legers veroveren de Romeinen grote delen van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Ook de Britse eilanden zijn niet veilig. In 55 voor Christus begint Julius Caesar aan de verovering van Engeland. Om het gebied te besturen werken de Romeinen veel samen met de stammen die er al wonen, zoals de Iceni. Wanneer de koning van deze stam sterft maken de Romeinen echter een grote fout. Soldaten stelen het familiebezit, mishandelen koningin Boudica en verkrachten haar dochters. Boudica is vernederd en wil wraak. Ze verenigt de Britse stammen en met een enorm leger vernietigt ze stad en land. Zelfs Londinium (het huidige Londen) is niet veilig. Het is de enige keer in de geschiedenis dat de stad compleet verwoest wordt. Om de vijandige Romeinen uit Engeland te jagen hoeft koningin Boudica nog maar één veldslag te winnen.

'Het is een goede dag om te sterven,' zegt Boudica terwijl ze met haar strijdswagen op een heuvel staat. Ze ademt diep in en uit en geniet. De hemel is blauw, haar rode haren wapperen in de wind en de ochtendzon verwarmt haar gezicht.

Naast haar staan haar dochters. Het zijn tieners, maar ze hebben al veel meegeemaakt. Te veel.

Aan haar linkerkant staat Anwen. Ze is een ware schoonheid, met haar blonde haren in een vlecht. Elim, de jongste dochter, staat aan de andere kant. Haar gezicht zit vol tatoeages, want ze is van plan om een machtige tovenares te worden.

'Mama,' zegt Elim met zangerige stem, 'vandaag gaan we niet dood. De goden hebben me dat beloofd.'

'Ze heeft gelijk,' zegt Anwen. 'We kunnen bijna niet verliezen. Kijk!'

Voor hen staat een gigantisch leger. Tienduizenden krijgers staan rij na rij. Mannen en vrouwen uit heel Brittannië, klaar om te strijden en te sterven voor hun vrijheid. De aanblik geeft Boudica kippenvel. 'Ze zijn hier allemaal om ons te helpen,' zegt Anwen. Haar blauwe ogen schitteren vol passie terwijl ze naar de vallei voor hen wijst. 'En daar is de vijand. Ze zullen

verpletterd worden!'

Boudica ziet de Romeinen ook. Ze staan te wachten in een strakke formatie. Hun harnassen glimmen in het ochtendlicht. 'Ze zijn met te weinig,' mompelt Boudica terwijl ze haar best doet om ze te tellen. 'Wij hebben wel tien keer zoveel strijders. Zijn ze dapper of zijn ze gek geworden?' 'Misschien allebei,' zegt Elim met een grijns. 'Maar wees niet bang mama. De goden staan aan onze kant. Vandaag zal het bloed van de Romeinen ons land vruchtbaar maken.'

'Je hebt gelijk,' zegt Boudica en ze pakt de teugels zelfverzekerd vast. 'Vandaag gaan we niet sterven. We zullen overwinnen!' Met een soepel gebaar brengt ze de paarden in beweging. De dieren briesen en trekken de strijdswagen meteen vooruit. De houten wielen kletteren over stenen en gras terwijl

Wist je dat?

In de oude Keltische samenleving mogen vrouwen veel meer dan in andere culturen in de oudheid. Ze mogen bezit hebben, scheiden van hun man en ten strijde trekken tijdens oorlog.

Boudica de wagen voorzichtig langs haar soldaten stuurt. Die stoere mannen en vrouwen dragen geruite mantels of dierenvellen. Sommigen zijn naakt, maar hebben hun lichamen beschilderd met magische symbolen. Dit is haar leger. Iedere bijl, elke speer en elk zwaard is geslepen voor haar. Als de krijgers haar zien beginnen ze enthousiast te juichen en op lange toeters te blazen. Zelfs vanaf de heuvels wordt geroepen. Daar staan vrienden en familieleden klaar om het gevecht op veilige afstand te bekijken.

'Ho!' roept Boudica en ze brengt de wagen tot stilstand. Even haalt ze diep adem, kijkt haar dochters aan en dan spreekt ze haar soldaten toe.

'Dappere krijgers,' roept ze met luide stem. 'Ik ben hier om te strijden! Ik ben een van jullie en vandaag neem ik wraak! Ze hebben mijn vrijheid afgepakt, mijn lichaam verminkt en mijn dochters misbruikt!'

Als Boudica even zwijgt is het is zo stil dat alleen het getjilp van vogels klinkt. Ondertussen laat ze haar blik over de krijgers glijden. Ze probeert zo veel mogelijk gezichten te zien en te onthouden. Zo kan ze hun offer nog meer waarderen.

Dan geeft ze de teugels van de wagen aan Elim.

'De Romeinen verschuilen zich,' roept ze terwijl ze haar speer pakt en afstapt. 'Ze zijn bang, want ze weten dat ze

zullen breken onder onze aanvallen. Britten van alle stammen, volg mijn besluit, het besluit van een vrouw. Als de mannen als slaaf willen leven dan mag dat, maar ik ga strijden!'

Na deze woorden beginnen duizenden krijgers te brullen, op toeters te blazen en op trommels te slaan. Het overweldigende geluid vult het hart van iedere Brit met kracht en trots. Langzaam draait Boudica zich om en steekt haar speer in de lucht.

'Ten aanval!'

Als ze op de Romeinen af stormt wordt ze op de voet gevolgd door duizenden Britten. Als een lawine daalt het leger op de vijand neer. De Romeinen lijken niet onder de indruk van het spektakel. Ze blijven kalm staan, als een muur van ijzer en leer.

'Dit is niet goed,' zegt Boudica hardop terwijl ze steeds dichterbij de vijand komt. Ze stopt met rennen en terwijl haar krijgers aan haar voorbij denderen ziet ze hoe de Romeinen hun werpsperen pakken. Er klinkt een commando en de houten spiesen vliegen door de lucht. Ze zijn akelig precies gegooid en vele Britten worden doorboord. Bloed spat in het rond en honderden mannen en vrouwen vallen dood ter aarde. De ellende is nog maar net begonnen, want de Romeinen gooien nieuwe speren en weer richten ze een slachting aan. Ook Boudica ziet een speer op zich af komen.

Net wanneer ze verwacht te sterven springt een van haar krijgers voor haar en redt haar leven met een schild.

Toch zijn de Britten met zoveel dat ze op de Romeinen af blijven denderen. Boudica voelt de stilte voor de storm en dan beuken haar soldaten op de vijand in. De Romeinen hebben zich echter goed voorbereid. Iedere Brit vecht voor zichzelf, maar de Romeinen staan schouder aan schouder. Met hun grote schilden vangen ze de menselijke golf zonder problemen op. De veldslag verandert daardoor al snel in één grote mierenhoop.

Wist je dat?

Bij de Icenistam van Boudica is het normaal om de hoofden van slachtoffers af te hakken, te bewaren en aan strijdwagens te hangen.

Ook Boudica wordt erin meegesleurd. Ze stompt en steekt met haar speer, maar er zijn zoveel krijgers dat er geen bewegingsruimte meer is. Ze ziet alleen maar één grote massa van mensen, zwaarden, schilden en helmen.

Haar krijgers zijn groter en sterker, maar in de kleine ruimte zijn de Romeinen de baas. Vanachter hun schilden steken ze met korte zwaarden en richten een bloedbad aan. Het geluid van metaal op metaal wordt afgewisseld met gekrijs en gehinnik.

'Gehinnik?' Van schrik draait Boudica zich om. Ze kan niet ver kijken, maar ze voelt hoe er achter haar grote paniek ontstaat. Terwijl ze zich door het strijdgewoel worstelt ziet ze hoe haar grootste nachtmerrie uitkomt: Romeinse ruiters hebben hen omsingeld en vallen haar leger van achteren aan. In één seconde verliest ze alle hoop. Ze laat haar bebloede speer vallen en zakt door haar knieën.

Alles is voorbij. Ze is omsingeld en klem gezet tussen de vijand en haar eigen karren. Ze wordt ineens duizelig en de wereld om haar heen vervaagt. 'We hebben verloren...'

'Mama!' klinkt het plotseling. 'Je mag niet gevangengenomen worden!'

Ze kijkt op en ziet hoe een Romeinse ruiter op haar af stormt. In een vloeiende beweging pakt ze haar speer en steekt de man in zijn zij. Hij rijdt nog even verder, maar valt dan van zijn paard.

'Mama!'

Wist je dat?

Het Britse leger van Boudica is veel groter dan dat van de Romeinen. Volgens Romeinse bronnen vechten er zo'n honderdduizend Britten tegen ongeveer vijftienduizend Romeinen. Aan de Romeinse kant vechten ook Bataven. Dit volk uit Nederland is op dat moment al door de Romeinen bezet.

Opeens ziet ze de strijdswagen met haar dochters en dan beseft Boudica dat ze moet vluchten. Gevangengenomen worden is het laatste wat ze wil. De Romeinen zullen haar meenemen en als trofee door de straten van Rome sleuren. Boudica klimt op de strijdswagen en omhelst haar dochters. 'We moeten hier weg!' roept Anwen en ze brengt de wagen in beweging. Op wonderbaarlijke wijze weten ze het slagveld te verlaten, maar wanneer Boudica nog eenmaal over haar schouders kijkt ziet ze hoe duizenden Britten worden gedood.

Hoe loopt het af?

De Romeinen beschrijven dat er die dag zo'n vierhonderd van hun soldaten sterven. Bij de Britten komen er zo'n tachtigduizend om het leven. Niet alleen krijgers, maar ook de familieleden die toekijken, worden afgeslacht. Ze zitten klem in de vallei tussen de Romeinse soldaten en hun eigen wagens. Volgens de Romeinen sterft Boudica na de veldslag. Ze overlijdt aan een ziekte of omdat ze zichzelf vergiftigt. Achteraf blijkt dat ze heel dicht bij haar doel is geweest, want keizer Nero wil Brittannië bijna opgeven. Nu weten de Romeinen toch nog honderden jaren in Engeland aan de macht te blijven.